filim 73

SAYI : 36
Eylül-Ekim

MOSKOVA 1973

cebinizde
daima
OPON
bulundurunuz...

OPON,
baş, diş, sinir,
romatizma,
lumbago, siyatik
ve soğuk
algınlığından
ileri gelen
ağrıları keser
OPON,
günde 6 tablet
alınabilir

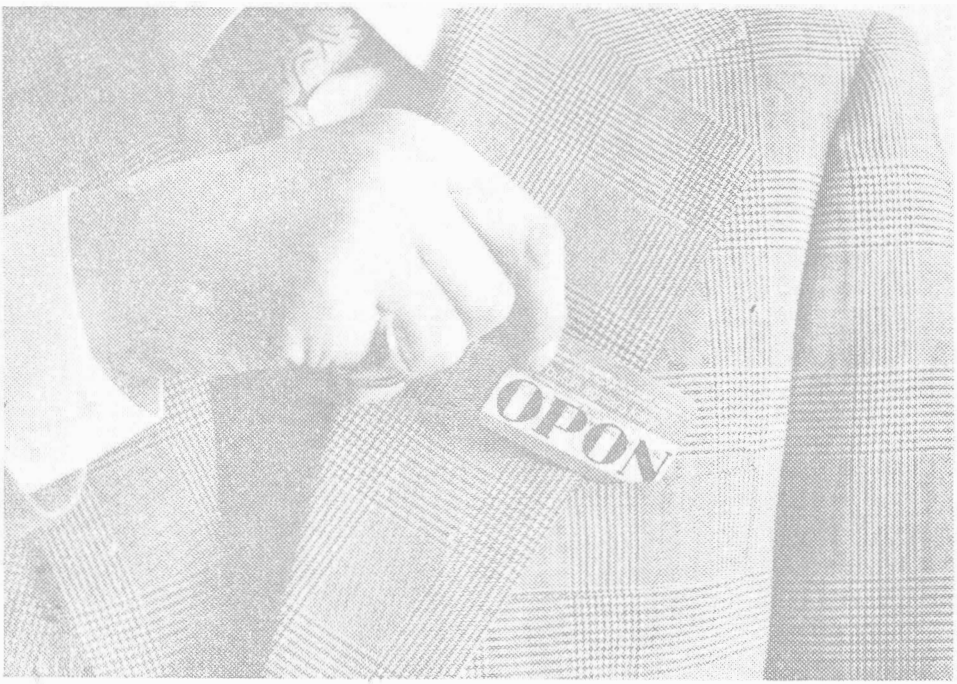

Kapak Düzeni : Erkal Yavi

Ön Kapak : COLUMBUS'LAR / JANUSZ MORGENSTERN

FİLİM 73 / Türk Sinematek Derneği'nin yayın organı olarak ayda bir yayınlanır / Sahibi Türk Sinematek Derneği adına Onat Kutlar / Yazı İşleri sorumlusu : Ömer Pekmez / Bu sayıyı hazırlayan : Aydın Sayman / Dergide yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir, dergiyi bağlamaz / Yönetim Yeri : Türk Sinematek Derneği, Sıraselviler Caddesi, No. 65 Beyoğlu, İstanbul / Tel : 49 87 43 / P. K. 307 Beyoğlu / Dizgi, baskı, cilt : FONO tesisleri / Baskı tarihi 22-9-1973

SAYI : 36 3 LİRA

SİNEMATEK DERNEĞİ YENİ ÇALIŞMA YILINA BAŞLIYOR

Sinematek Derneği, 25 Eylül 1973 salı günü yeni çalışma yılına başlıyor. Daha doğrusu yaz aylarında kısa bir süre için onarım, düzenleme dolayısıyla kısa bir süre için ara verdiği çalışmalarını sürdürmeye başlıyor.

Sinematek'in elinizdeki dergide ilan edilen Eylül - Ekim programı, hemen anlaşılacağı gibi çeşitli yönlerden yenilikler getiriyor. Bir yandan geçmiş yıllarda olduğu gibi büyük sinema klasiklerini, yakın günlerin ilgi çeken ve ülkemizde gösterilme olanağı bulamayan ilginç ve yeni filimlerini içerdiği gibi öbür yandan da gene değişik nedenlerle ticari sinemaların normal vizyonlarına girmeyen canlı resim filimlerini, belgesel filimleri bir araya getiriyor.

Programın ikinci yeniliği, geçen yıl Sinematek Derneği merkezinde küçük ölçüde gerçekleştirmeye çalıştığımız gibi, kentimizde gene ticari nedenlerle sürekli izlenmesi olanağı bulunmayan sanat dallarının ilgi çekici son ürünlerini bir araya getirişi. Bu çalışmalar arasında konserler, fotoğraf ve afiş sergileri yer alıyor. Önümüzdeki aylarda bu tür çalışmalara tiyatro, pantomim, karagöz, ortaoyunu, seyirlik köy oyunları gibi türler de katılacak.

Gene programda Sinematek'in ülkemizde sinema sanatının daha etkin bir biçimde kavranmasını, izlenmesini sağlayacak çalışmalara yer verilmiştir. Örneğin gösteriler arasında yer alan filimler ve yönetmenleriyle ilgili konferanslar, afiş ve fotoğraf sergileri bu arada sayılabilir. Ayrıca Sinematek Derneği'nin kitaplığı da 25 Eylül'den itibaren üyelerin yararlanmasına açıktır.

Sinematek Derneği bu yıl boyunca da gerek Türk, gerekse yabancı yönetmenlerden bazılarını konuk olarak çağıracak, genç sinemaseverlerle ilgi kurmalarını, sanatlarını açıklamalarını, deneylerini anlatmalarını isteyecek onlardan.

Yeni çalışma yılının Sinematek Derneği ve üyeleri için de aydınlık bir «ekim»le başlaması umuduyla.

FİLİMLER :

THE COLUMBUSES (KOLOMBLAR)

The Columbuses / Yönetmen: Janusz Morgenstern / Roman Bratny'nin romanından uyarlanmıştır. / Yapım yılı: 1970 / Siyah beyaz, Polonya filmi. 2 Bölüm.

Ünlü Polonya'lı yönetmen Janusz Morgenstern, yine ünlü bir romancı olan Roman Bratny'nin aynı adlı romanından televizyon için çektiği bu film Polonya televizyonunda gösterilen filimlerin en başarılılarından kabul ediliyor. Film hakkında geniş açıklama program sırasında dağıtılacaktır.

AFFECTION (SEVGI)

(Obic) / Yönetmen. Lucmilli Staikov / Bulgaristan filmi / Yapım yılı. 1973 / Renkli, İngilizce altyazılı / 1973 Moskova Film Festivali Altın Ödüller üçüncüsü.

«Sevgi» ya da Acı Çekmek

Önce Maria'nın cam kavanozdaki alabalığı ölüyor. Marla, çocukluğunda, büyük bir dikkatle bu kavanozu odadan odaya taşımak istiyor ve düşürüp kırıyor. Alabalığın can çekişerek öldüğünü görüyoruz. Belki de gençkızın ilk hayal kırıklığı... Olay, yıllar sonra hatırlanmış. Maria evini terketmiştir ana-babasıyla arasında geçen bir kavga sonucu. Başkentin kalabalık caddelerinde yapayalnız, nereye gideceğini kestirememiş, hızlı hızlı yürümektedir. Bir tren. Kompartımanda tek başına oturan Maria. Babası gelip buluyor onu. Sayfiyedeki dinlenme evine götürmek istiyor. Maria kabul etmiyor kolay kolay. Kompartımana giren mutlu çiftin şaşkınlığı, baba-kızı gözetleyişi. Maria bir kez daha bunalıyor. Sayfiyede bir süre yaşamak, mutlu çiftin bakışlarından kurtulmayı sağlayacak. İster istemez babasını izliyor. Otomobili kullanan babasının tekdüze sesi, aile hayatlarını en bildik biçimde savunuşu: Maria'yı ailesi çok sevmiş, hep onun iyiliğini istemiş, her zaman onu düşünmüş. Oysa görüntüler her sözün karşıtlığını ifadelendiriyor. Maria'nın annesi telefon başında, kızının bir sevincini paylaşmaktan çok uzak; evin iğrenç kavgaları, sen-ben meseleleri, Maria'nın odasına bile sığınamayışı. Yani dörtduvara mahkûm edilmiş bir dünyanın kimsesizlikleri. Baba anlatmaya devam ediyor. Neredeyse Maria'yı suçlu kılacak. Artık konuşmuyor, cevap vermiyor gençkız... Cam kavanozun kırılışı, alabalığın ölüşü. Ana-babasının anlayamayacağını iyi biliyor.

Safiyedeki dinlenme evini kar kaplamış. Çamlık, baştan aşağı kar altında. Dinlenme evinde türlü mesleklerden adamlar tanıyoruz: Bir avukat, alabildiğine asık yüzlü, içine dönük... Canlı, hareketli bir gazeteci, karısından yeni ayrılmış, Maria'dan hoşlanıyor... Bir bilim adamı, yaşamaya fırsat bulamamış bugüne kadar... Dinlenme evinin sevimli, hayat dolu yöneticisi... Maria bu durgun, kasvetli ortama yavaş yavaş sevgiyi, sevecenliği, dostluğu getiriyor. Bir bakıma Maria'nın kişiliğinde yer etmiş bu nitelikler. Her olguya, her meseleye sevgiyle, sevecenlikle yaklaşıyor. Ailesinden uzaklaşmasının nedeni de aynı. Kendi yaşamlarına sıkı sıkıya sarılmış bencil insanlardan değil Maria. Paylaşmasını, vermesini öğrenmiş.

Gerçekte Maria tümünden daha mutsuz, daha yalnız. Belli etmiyor. Geçmişine ait küçük, ama çarpıcı ipuçları yakalıyoruz. Bir halası var Maria'nın. Adı İrina.. Yıllar önce faşistlere karşı savaşmış. Gerillacıların yaşantısını yazmak istemiş, başaramayınca vazgeçmiş. İrina, Maria'nın mutlu olmasını özleyen, bu yolda başını vermekten kaçınmayan özverili, inançlı, ayakları yere basan bir kişi. Faşistlerin yenilgisinden sonra kendi yur-

dunu bırakmış, Vietnam'a gitmiş. Doktor zaten İrina. Vietnam'daki insanların haklı kavgasına katılmış. Maria'ya yazılan unutulmaz mektuplar. İrina'nın durumunu, dünya görüşünü açıklayan sözleri var o mektuplarda. Bir insanın mutlu olabilmesi için başkalarının da mutlu olmasını şart koşuyor İrina. Vietnam halkının soylu kavgası ya da bütün sömürülen halkların soylu kavgaları sona erdiğinde Maria'nın kuşağı mutluluğa kavuşacak. İrina insan olmanın erdemlerini sayıyor. Maria'ya kavgadan kaçınmamasını öğütluyor... Bürokrat ana-babanın, o sinik, direnmeyi unutmuş dünyalarında böyle düşüncelere, duygulara yer yok. Maria'yı anlamamaları bu yüzden.

İpuçları arasında Maria'nın Devlet Hastanesi'nde hastabakıcılık yaptığını öğreniyoruz. Bir genç adam tanıyor hastanede. Bütün yaşamı boyunca kurduğu bir düş kişisi, bu genç adamla gerçekliğe dönüşüyor. Ancak genç adamın sevdiği bir başka kız var. Maria duygularını bir kez daha saklamak zorunda kalıyor. Genç adamdan uzaklaşıyor. Sonra sayfiyedeki dinlenme evine genç adamın telefon edişi, Maria'yı arayışı. Maria'nın heyecanlanması, yeniden umutlanması. Düşlerindeki pilotun yeniden gerçeklik kazanması. Popülist diyebileceğimiz bir duyarlığın olağanüstü inceliklerle, kırık inceliklerle anlatılması: Maria hayata bağlanıyor, başkente geri dönüyor, genç adamı arıyor. Üstelik İrina'nın apartıman katına gelip arıyor genç adamı. Orada, balkonda bekliyor. Binlerce defa karşılaşıyor sanki genç adamla. Ona sarılıyor sarılıyor, birlikte bir kavgaya girmenin özlemini çekiyor. Ardından cam kavanoz bir kez daha kırılıyor; alabalık, Maria'nın alabalığı ölüyor: Genç adam, eskiden sevdiği kızla evlenmiştir, Maria'yı düğününe çağırmak için aramıştır. Maria o acı, yürek burkusu yalanına sığınıyor; pilot sevgilisinin kendisini beklediğini söyleyerek kaçıyor İrina'nın apartıman katından. Genç adamla karısı, kalacak yerleri olmadığından, Maria'nın önerisi üzerine, bir zaman için burada oturacaklardır. Maria anahtarı teslim ediyor.

Maria evden çıkıyor. Yürüyor. Gözlerinden yaşlar boşanıyor, gülümsüyor, gülümsemeye çalışıyor. Işıkların yandığı anacadde. Kalabalık. Büyük binaların orasında burasında renkli ışıklar. Bütün gürültüsü ve kargaşasıyla şehir akşamı. Maria'nın ağlarken gülen yüzü... «Sevgi», 1973 Moskova Şenliği'nde Altın Ödül kazanan bir filim. Çok severek seyrettim. Sıradan bir yönetmenin elinde oldukça basitleşecek bir hikâyeyi, Bulgar sanatçısı Ludmill Staikov, bence, büyük ustalıklarla sinemaya aktarmış. Ayrıca filimin senaryosunda da aynı ustalıktan rahatlıkla sözedebiliriz. İki insan arasındaki bir duygusal ilişkinin nerelere kadar uzanacağını, uzanabileceğini araştırmış «Sevgi»nin senaryo yazarı.

Filimin son sahnesinde, gene çok sevdiğim bir eserin, Çehov'un «Üç Kızkardeş»inin sonunu andım: Olga'nın söylediklerini... Şöyle der Olga: «Bando ne neşeli, ne canlı çalıyor, insana yaşamak isteğini veriyor. Aman Yarabbi! Zaman geçecek, biz de büsbütün uzaklaşmış olacağız. Bizi unutucaklar, yüzlerimizi, seslerimizi, kaç kişi olduğumuzu unutacaklar. Ama çektiğimiz acılar, bizden sonra yaşayacaklara neşe getirecek... Yeryüzünde mutluluk, barış kurulacak. Şimdi yaşayanları iyi sözlerle anacaklar... Oh, sevgili kardeşlerim... Hayatımız henüz sona ermedi. Yaşayacağız... Bando öylesine neşeli, öylesine sevinçli çalışıyor ki... Bana öyle geliyor, çok geçmeden niçin yaşadığımızı, niçin acı çektiğimizi bir de öğreneceğiz, Ah, insan bir bilse, bir bilse!»[1] İrina'nın Vietnam'a gidişi, orada ölüşü; Maria'nın sevdiği adama yalan söyleyişi, apartıman katının anahtarını verişi, içindeki sonsuz acıya rağmen gülümsemesi Olga'nın sözlerini çağrıştırıyor nedense. «Sevgi», henüz tam anlamıyla kurulamamış bir barışın sancılarını çeken insanların yaşamasından özlü bir kesit.

Bulgar sinemasından güzel örnekler gördük bu yıl Sinematek'te. «Sevgi» de onlardan biri ve bana en yakın olanı...

[1] Anton Çehov. Üç Kızkardeş. (Hasan Ali Ediz çevirisi, Bilgi Yayınları).

Selim İleri

FOUR MURDERS ARE ENOUGH DARLING

Türkçe adı: «Dört Cinayet Yeter Sevgilim» - Yönetmen: Oldrich Lipsky / senaryo: Milos Macourek, Oldrich Lipsky - Renkli, İngilizce altyazılı - yapım yılı: 1969 - Çekoslovakya yapımı

«Dört Cinayet Yeter Sevgilim» sosyalist ülkeler içinde en başarılı komedi filimlerinin yapıldığı Çekoslovakya sinemasından başarılı bir örnek. Filim kapitalist ülkeler sinemasının ve çizgi-roman, foto-roman gibi bir anlamda sinemayla iliintili olan türlerinin izleyeni uyuşturan, aldatan, onları hayali bir dünyanın içine atan politikasını hicvediyor. Ve tabii bu politikanın en başarılı uygulayıcısı olan A.B.D.'yi karşısına alıyor. Öykü A.B.D. gangster filimlerinde ve gangster komedilerinde bol bol rastlanan bir şekilde. Ama yönetmenin tavrı elbette çok değişik. Öykü kısaca şu: Mr. Camel orta yaşlı şişmanca gözlüklü ve içedönük bir adamdır. Şiir yazar, ancak şimdiye dek bunları bastıracak bir yayınevi bulamamıştır. Günün birinde tesadüfen bir gangsterlik olayına karışır. Bir türlü yakasını kurtaramaz. Cinayetle suçlanmaya kadar varır başına gelenler. Kendisinde olduğu sanılan çekin peşine düşen çetelerin sayısı çoğalır. İşe polisler karışır. Sonunda bütün çeteler birbirlerini yerken zavallı Mr. Camel işin içinden sıyrılır ve hatta kahraman muamelesi görmeye başlar.

Yönetmen Lipsky tümüyle stüdyo çalışması olan filminde öyküyü belirsiz bir ülkede geçirtiyor. Aslında kahramanların ve yerlerin isimlerinden buranın A.B.D. olduğu açık. Ünlü Chichago gangsterleri filimde «Mikago» gangsterleri olmuş. Newyork da «Newyorket»... Aslında Lipsky klasik komedilerin genel çizgisinden ayrılmıyor. Örneğin filmin sonu birçok Amerikan komedisinde olduğu gibi tam bir «festival»dir. Bütün kahramanlar, kişiler son sahnede bir araya gelirler, birbirinden daha gülünç sahnelerden sonra kovalamaca, çarpışma düğüm çözülür. Lipsky filimdeki açılma ve karamaları yeni bir yöntem kullanarak Çizgi-resimlerle kaynaştırmış; böylece hem çizgi-resimlerin nitelikleriyle, reklam çalışmalarıyla alay ederken anlattığı öykünün de aslında hayali, yapma olaylarla bir karşı çıkış getirdiğini sezdirmek istemiş. Böylece ortaya çok ilginç bir parodi çıkmış.

MURDER AT THE EXELCIOR HOTEL (EXELCIOR OTELINDE CINAYET)

Yönetmen: Jiri Seguens - renkli, sinemaskop bir Çekoslavakya yapımı - İngilizce altyazılı. Yapım yılı 1973

«Exelcior Otelinde Cinayet» bir polisiye film. Lüks bir otelde içkisine zehir karıştırılarak öldürülen bir kadının katili, bütün bir filim boyunca aranır. Klasik bir yapıya sahip olan filim kişilerin psikolojik yapılarını derinlemesine inceleyen ve ilgiyi sonuna kadar kaybettirmeyen ritmiyle klasik anlatımına karşın kendini merakla seyrettiriyor.

AMERİKAN CANLI RESİM SİNEMASI

Amerika'da ilk canlı-resim örnekleri 1909 yıllarında görülmeye başladı. Ülkedeki resimli-roman geleneği (comiks) canlandırma sinemasına zengin bir kaynak teşkil ediyordu. «Terbiyeli Dinazör Gertie» bu türün ilk popüler kahramanı olarak Vinson Mc Goy'a ün kazandırdı. (1910). Ben Harrison ve Manny Gould'un «Crazy Cat»i, Pat Sullivan'ın yarattığı, Otto Mesmer'in canlandırdığı «Flax The Cat», John R. Bray'ın «Albay Hezaliar» serileri bu türü Amerika'da yaygınlaştırıp Walt Disney'e kadar getirdi.

«Alis Harikalar Diyarında» Disney'in bu tür girmesini sağlamıştı. «Mickey Mause» ya da bize tanınan adıyla Miki Fare serisi ise, ses unsurunun da araya girmesiyle hem

bu türü hem de Disney'in adını dünyaya yaydı. Disney fabrikasyon canlı-resim filimlerine başlayana kadar kendi türünde özgün yapıtlar verdi. Miki Fare, gözü pek, alaycı, yürekli ve kendine güvenli kişiliğiyle Amerikan toplumunun özlediği insan tipiydi. «Üç Küçük Domuz» aklın temsilcileriydiler. Meşhur «Donald Duck», Vak Vak Kardeş ise gürültücü, şaşkın, mutsuz haliyle tipik Amerikalıyı temsil ediyordu. Ama Disney zamanla kendine özgü stilini bırakıp, klasik müzik, gag bileşimi filimlere yöneldi. Disney ve çevresi giderek endüstrinin tutsağı oldu.

Amerika'da aynı yıllarda Disney'le beraber başka sinemacılar da ortaya çıktı. Fleischer kardeşlerin canlı-resim vampı «Betty Boop» ve «Denizci Popeye» tipleri, gerçeküstücü yöntemiyle dikkati çeken Leon Schlesinger'in «Marr Melody» ve «Looney Tunes»i, Walter Lantz'ın ünlü ağaçkakanı «Woody Woodpecker» bu türün ünlü kahramanları oldular.

1941'de Disney stüdyolarında çıkan bir grev Disney'den kopan canlı-resim yönetmenlerinin yeni bir grup oluşturmalarına önayak oldu. Topluluk (UPA) yı kurdu. Grup Bosustov, David Hilberman, Robert Cannon, John Hubley ve Art Babbit gibi sinemacılardan oluşuyordu. UPA grubu, Disney'e göre çok daha aydın kişilerdi. Eserlerinde Braque, Picasso gibi ressamların izlerine rastlamak mümkündür. 1950'de UPA başarılı örneklerini vermeye başladı.

UPA'nın yanında Tex Avery'nin çalışmaları ve «Tom And Jerry» filimleri ile Fred Quinby, William Hanna, Joseph Barbara bu çalışmaları sürdürdüler.

WALT DISNEY

Walt Disney, İrlandalı ve Kanadalı karışımı bir aileden 1901 yılında Chicago'da dünyaya geldi. Mickey Mouse'un babası olarak tanınmaya başladığı yıllarda hakkında pek bir şey bilinmiyordu. Sonraki yıllarda kazandığı ün de zaten bu parlak kişiliğin çocukluk ve gençlik yıllarına bir mitos değeri kazandırdı. Söylendiğine göre Disney, gazete satıcılığıyla hayata atılmış, müzikhol sahnelerinde Chaplin'in taklitlerini yapmış, seyyar satıcılıktan posta müvezziliğine kadar bir sürü işe girip çıkmış, Amerikan kızılhaçında görev alarak ilk dünya savaşına katıldıktan sonra nihayet «canlı resim»de karar kılmıştı. Hollywood'a yaptığı yolculuklarından birinde çocukluğunun küçük sevimli faresini hatırlayan Disney, önceleri «Mortimer» adını verdiği bu farenin serüvenlerini film olarak işlemeyi kararlaştırdı. Böylece «Mickey Mouse» doğmuş oldu.

Önceleri amatörce ve sessiz olarak düzenlediği canlı resimlerini yavaş yavaş seslendirmeğe, yani profesyonel alana çıkarmaya başladı Disney. 1928 yılında «Steamboat Willie» beyaz perdede göründü. Hemen arkasından «Plane Crazy» ve «Calloping Gaucho» geldi. Bunları onbir ay ara ile izleyen «Skeleton Dance» Disney'in sonraları halkı yıllarca büyüleyecek olan renkli «Silly Symphonies» dizisinin ilk filmi oldu.

1928-32 yılları arasında Disney, küçük faresi «Mickey»in çevresinde gerçek bir «Nuhun Gemisi» yaratmayı başardı: Tavşanlar, domuzlar, kaplumbağalar, tavuklar, her türden kuşlarla dolu bir dünya. Çomar «Pluto» ile ördek «Donald» bu dünyanın büyük yıldızlarıydılar. Daha sonra bu kalabalığa bir de «Büyük Kötü Kurt» katıldı. Disney, gerek renk, gerekse ses konusunda elde ettiği başarılarla her geçen gün biraz daha seyircilerin sevgilisi oluyordu.

1934 yılından başlayarak Disney, sanatının büyük düşlerinden birini gerçekleştirmeyi kafasına koydu: İnsanları da çizmek. Bu amaçla ilk olarak «Pamuk Prensesle Yedi Cüce» yi yaptı. Film, bir ilk deneme olmasına ve bazı kusurlarına rağmen gişe rekorları kırdı. Bunu Pinokyo izledi. Bu arada Disney, ikinci bir düşünü de gerçekleştirdi. İlk filmlerin-

den bu yana hem en büyük tutkusu hem de başarısının nedenlerinden biri olan «Müziği resimlemek». Bu çaba, canlı resim seyircisine Bach (Toccata ve Fugue), Beethoven (Pastoral Senfoni), Ponchielli (Saatlerin dansı), Moussorgsky (Çıplak dağda bir gece), Stravinsky (Bahar Ayini) gibi büyük bestecilerin büyük eserlerini olağanüstü renklere dönüşmüş olarak seyretmek imkânını verdi. Bu serinin başeseri hiç kuşkusuz «Fantasia» oldu.

Savaş yıllarında Disney, bir yandan canlı resim fantezilerine yenilerini kattı, bir yandan da propaganda filmleri çevirdi. Nuhun gemisinin bu yeni müşterileri eskilerinden daha az sevilmedi: Küçük fil «Jumbo» ve... «Bambi».

1950'den sonra Disney için yeni bir dönem ve yeni türler başladı: Belge filmleri, oyun filmleri, eğlence sitesi vb... 1950 yılında yaptığı ilk belge filmi «Castorlar Vadisi»nin küçük başarısı 1953'te yaptığı «Yaşayan Çöl»le birden büyüdü. Artık fantezilerin dünyası ayaklarını yere basmaya başlamış, ama Disney'in hep taze kalan bakışı doğada da en az hayalgücündeki kadar büyüleyici sahneler bulmayı başarmıştı.

Yeryüzüne ve kendi masallar evrenine zevkli gözleri, duyarlı kulağı, usta elleriyle durmadan yenilikler katan bu değişik sanatçı, bizi terkedinceye kadar karanlık salonları çocuk çığlıkları ve büyüklerin beğenen bakışları arasında aydınlatmaya devam etti.

AMERIKAN CANLI - RESIM YÖNETMENLERI :

DAVE ve MAX FLEISHER: Bray stüdyolarında canlı-resim filimleri yaparak yönetmenliğe başlayan Fleischer kardeşlerden özellikle Max Fliescher ünlüdür. En önemli yapıtları: «Betty Boop», (1930-35), «Bimbo», «Popeye» (1930-47) gibi tipleri yarattılar. Dave Flescher 1942'de Columbia'nın canlı-resim bölümünün başına geçti.

TEX AVERY: Amerikalı canlandırma ustası uzun süre Amerikan «gag» okulunu desen animede etkilemiştir. 1907'de doğan Tex Avery, ilk olarak MGM için gerçekleştirdiği ve en tanınmışları «Yarım Porsiyon Pigme» ve «Le Canari Géant» olan absürd filimleri ile kendini göstermiştir. Avery 1933'de tek gözünü kaybetmesine rağmen destansı kişiliği sürmüş ve bazı yönetmenleri etkilemeyi sürdürmüştür. Belli başlı eserleri arasında, Billy Boy, Un pettit Bar Sans History, Lucky Ducky sayılabilir.

Walter Lantz: 1900'de doğdu. Önceleri desinatör ve karikatirüst olan canlı-resim prodüktörü, ilk kez bir canlandırma filminde «Caz Kralı»nda renk kullanmıştır. Önce kendi adıyla anılan bir topluluk kuran Lantz en tanınmışı «Andy Panda» olan (1940) bir çok tip kazandırmıştır canlı-resim sinemasına. Savaş sırasında kısa eğitici filimler yapan sanatçının firması günümüz de de faaliyettedir.

PATRICK SULLIVAN: 1887'de Avustralya'da doğan canlandırma sanatçısı 1933'de New-York'da ölmüştür. 1925'den 1935'e kadar popülerliğini koruyan (Kedi Felix) in yaratıcısıdır.

Öteki ünlü yönetmenler:

Winsor McCay: «Dinasör Gertie» (1909), «little Nemo» (1911)

Paul Terry: «Fables D'ésope», «Al Falfa»

Dick Heamer: «Scrappy»

Ben Farrison ve Manny Gould: «crazy Cat»

William Hanna ve Joseph Barbara: «Tom And Jerry»

Leon Schlesinger: «Merry Melodies»

Bunların dışında Saul Bass'ın animasyon tekniğiyle yaptığı jenerikleri de sayabiliriz.

«The Man With The Golden Arm», «Anatomy Of A Murder», «Psycho», «Vertigo» vs.

AMERİKAN CANLI RESİM SİNEMASI VE WALT DISNEY

Program bir yandan hem dünya hem de Amerikan canlandırma sineması tarihinin her biri birer kilometre taşı sayılan ünlü filimlerini bir araya getirmekte, öbür yandan da Walt Disney'in, kısa ve uzun metrajlı filimlerini (özellikle ülkemizde izlemek olanağı bulunmayan örneklerini) toplu bir biçimde sunuyor. Bu «Şölen»in ayrıntıları şöyle:

1. MG FİLİMLERİ (AMERİKAN CANLI RESİMİNİN 50 YILININ BÜYÜK ÖRNEKLERİ)

   GERTIE THE DINOSAUR / Windsor McCay / 1904

   WILD AND WOOLFY / Tex Avery / 1945

   BETTY BOOP / Max Fleischer / 1933

   POPEYE MEETS SINBAD / Max Fleischer / 1938

   WHAT'S OPERA DOG / Bob Clumpett / 1946

   FELIX WOOS WHOOPES / Pat Sullivan / 1923

   THE INTERWIEV / Ernest Pintoff / 1960

   COW COW BOOGIE / Walter Lantz / 1945

   FARMER ALFAFA / Paul Terry / Terry / 1930

   COLOUR RHAPSODY / Mary Ellen Bute / 1958

2. MILESTONES ANIMASYONLARI

   STEAMBOAT WILLIE (1928) Orijinal Miki Fare. Aynı zamanda ilk tümüyle senkronize edilmiş sesli korton film. Walt Disney

   SKELTON DANCER / 1929 /

   FLOWERS AND TREES / 1932 / İlk tümüyle renkli korton film. Aynı zamanda canlı-resim dalında ilk kez akademi ödülünü kazanmış.

   THREE LITTLE PIGS / 1933 /

   THE OLD MILL / 1937 /

3. SNOW WHITE (PAMUK PRENSES VE YEDİ CÜCE)

Canlı resim filimleri hakkında daha geniş bilgi, filmlerin gösterimi başlamadan bülten olarak dağıtılacaktır.

FRANSA CANLI RESİM FILIMLERI

Fransız canlandırma sineması, 1844 yıllarına dayanır. Emile Reynaud, Emile Courtet, Emile Cohl gibi sanatçıları bu türün ilk yapımcıları sayılabilir. 1928 yılından itibaren genç animatörler Fransız Edebiyatının klasikleri, örneğin Racine, Victor Hugo, Balzac'ın eserlerini beyaz perdede canlandırdılar. Bu sanatçılar arasında Berthold Bartosch, Franz Masereel sayılabilir. Bunu izliyen yıllarda Fransızlar bilimsel bir takım filimler yaptılar. Marcel Ponchon ve Paul Raibaud'nun «Titreşim hareketleri», Marcel Cochin'in «Bölünme», Favier'nin «Açılar ve Daireler» adı filimleri bu dönem ürünleri arasındadır. 1939 ve 1961 yılları arasına rastlayan dönemde bazı masallar ve gerçekçi konular işlendi. Örneğin Grimault'un Jacques Prevert'den uyarladığı filmler bu dönem ürünleri arasındadır. (Sihirli Flüt, Küçük Asker ve Paratöner Hırsızları.)

Günümüz Fransız Animatörleri (Jean Mineur, Pierre Remont, Jean Riberprey) genellikle reklam filmleri yapmakta ve bu alanda başarılı olmaktadırlar.

AYZENŞTAYN'IN 75. DOĞUM YILDÖNÜMÜ

1973 yılı, Rusya'nın olduğu kadar dünyanın da en büyük yönetmeni ve sinema kuramcısı Ayzenştayn'ın 75. doğum yıldönümüne rastlıyor. Türk Sinematek Derneği bu nedenle öteki sinema dernekleri, klüpleri gibi programlarında Ayzenştayn'ın filimlerine yer veriyor. Ayzenştayn, 1898 yılında Riga'da doğdu. Mühendislik eğitimi sırasında resim ve tiyatroya ilgi duydu. Dekorculukta başladığı tiyatro çalışmalarına rejisörlükle devam etti. Bir süre sonra sinemayla ilgilenmeye başladı. 1925 yılında ilk filmi «Grev»i çekti. Zaten daha önceleri Lef dergisinde sinema üzerine kuramsal yazılar yayımlamıştı. Aynı yıl Partinin siparişiyle «Potemkin Zırhlısı»nı çekti. 1926'da «Eski Ve Yeni»yi çekmeye başladı. Araya «Ekim» filmi girince yarıda bıraktı. Sonra tekrar yarım kalan filmine devam etti ve dört yıl kadar süren bir uğraş sonunda büyük bir plastik başarı taşıyan filmi bitirdi. 1930'da Amerika'ya giden Ayzenştayn film şirketlerinin senaryolarda gereksiz değişmeler istemesi üzere anlaşmalarını bozup Meksika'ya geçti. Upton Sinclair'le beraber Meksika üzerine bir filim yapmaya başladı. Anca yine anlaşmazlık çıktı ve 60 bin metresini çektiği filmi yarım bırakarak Rusya'ya döndü. 1933'te yani Rusya'ya döndüğü yılda «Bejin Çayırı»nı çekmeye başladı ancak bu da yarım kaldı. Bu sıralarda sinema dersleri de vermeye başladı. 1938'de «Aleksandr Nevski»yi çekti. Vatan sevgisinin ağır bastığı bu filim aynı zamanda Ayzenştayn'ın ilk sesli filmiydi. İkinci dünya savaşının bitimi sıralarında «Korkunç Ivan» adında üç bölümlük büyük yapıtına başladı. Ancak Sovyetler birliğinin değişen kültür ve sanat politikası düşündüklerini gerçekleştirmesini engelledi. İki bölümünü bitirdiği Korkunç Ivan'ın üçüncü bölümünü çekmeye çalışırken 1948 de öldü.

POTEMKIN ZIRHLISI

BRONENOSETZ POTIOMKIN. Yönetmen / Sergey M. Ayzenştayn. Konu / Nina Agadjanova-Choutko (S. M. Ayzenştayn'ın işbirliğiyle). Senaryo, dekor, kurgu / S. M. Ayzenştayn. Görüntü Yönetmeni / Edouard Tisse. Yönetmen Yardımcıları / Aleksandrov, Maksim Strauş, M. Gomorov, A. Levşin ve A. Antonov. Ara yazılar / Nikola Asseyev. Oynayanlar / A. Antonov (Vakulinçuk), V. Barski (Kumandan), Gregori Aleksandrov (süvari) Yapım / Goskino birinci fabrika. Yapım yeri ve yılı S.S.C.B. 1925.

— ALEKSANDR NEVSKİ / Sergey Mihayloviç Ayzenştayn 1938 (Ayzenştayn'ın «Korkunç Ivan» dan önce yaptığı ve tarihsel araştırmalara olan eğilimini bütünüyle ortaya kuyduğu bir başka başeseri. Ayzenştayn bu yapıtında, 1242 yıllarında, Moğol Töton Şövalyelerinin istilâsı ve kırımı karşısında Rus halkının verdiği ulusal savaşın destanını ve özellikle

bu savaşta halkına önderlik eden Rusya Grandükünün oğlu Prens Aleksandr Nevski'yi anlatmaktadır. Ayzenştayn «filmimin teması vatanseverliktir» demiştir. «Aleksandr Nevski» nin büyük bir filim oluşunda Edouard Tissé'nin renk tonları taşıdığı anlamlara göre değişen enfes siyah-beyaz'larının, Ayzenştayn'ın eskizlerinden meydana getirilen dekor ve kostümlerin ve daha sonra «Korkunç İvan»ı da oynanacak olan Nikolay Çerkasov'un da büyük payı vardır. Ama Ayzenştayn'a en önemli katkıyı Sergey Prokofiev'in müzik çalışması yapmıştır denebilir. «Aleksandr Nevski» görsel-işitsel karşı-sürüm'ün en güzel örneği sayılmakta, Ayzenştayn-Prokofiev işbirliği filme bir «siné-opera» niteliği kazandırmaktadır. Ayrıca özet verilecektir. Oy. / Nikolay Çerkasov, Nikolay Okiopkov, Aleksandr Abrikosov, Dimitri Orlov. Süresi / 3044 m.)

KORKUNÇ IVAN

İVAN GROZNİY 1-2. Yönetmen / Sergey Mihayloviç Ayzenştayn. Senaryo ve konuşmalar / Sergey Mihayloviç Ayzenştayn. Görüntü yönetmenleri / Eduard Tissé (Dış sahneler), Andrey Moskvin (iç sahneler). Müzik / Sergey Prokofieff. Sözler / Vladimir Lugovsk. Orkestra / Aleksandr Staseviç. Ses / Vladimir Bugdankeviç, Boris Volskiy. Kurgu / Sergey Mihayloviç Ayzenştayn. Dekor / Ayzenştayn'ın taslaklarından İsak Spinel. Giysi / Ayzenştayn'ın taslaklarından Leonid Naumova. Oynayanlar / Nikolay Çerkasov (İvan), Ludmilla Tzelikovskaya (Anastasia), Serafin Birman (Efrosinia), Piotr Kadoçnikov (Vladimir), Mihail Naznanov (Prens Kurbskiy), Andrey Abrikosov (Filip), Aleksandr M. Gebrov (Pimen), Mihail Jarov (Malyuta), Mihail Kuznetzov (Fedor), Vladimir Balakov (Pier), Erik Piryev (Genç İvan), Pavel Massalskıy (Polonya Kralı Sigismond), Vsevolod Pudovkin (Nikola). Yapım / Birinci bölüm / Alma Ata stüdyosu 1945. İkinci bölüm / Mosfilm Sütüdyosu 1947. Türkçe açıklamalı.

POTEMKIN ÜZERINE...

Sinema tarihinde Ayzenştayn'ın **Potemkin Zırhlısı** kadar üzerinde çok sözedilmiş ikinci bir filme çok az rastlanır. Tutumları eğilimleri dünya görüşleri ne olursa olsun, sinema yazarlarının eleştirmecilerin, sinema ve sanat tarihçilerinin ve aydınların yalnız övgüyle ele aldığı tek filim de yine «Potemkin«dir.

«Potemkin Zırhlısı» daha ilk görüşte iki temel özelliği herkese duyurur: bu bir devrimin filmidir, devrimci filimdir: aynı zamanda filmde devrim yaratan bir sinema yapıtıdır.

Potemkin'in devrimci özelliği, filmin ilk görüntülerinden son görüntülerine kadar işlenen temayla kendini gösterir. Bu tema, dünya tarihinin eşine az rastlanır baskı rejimlerinden biri olan Çarlık Rusya'sındaki baskıya karşı direnişi ele alır.

Potemkin'in sinema sanatındaki devrimciliği ise oyundan kurkuya, organik bütünlüğünden çarpıcı çekimlerine, tartımına, temposuna kadar her öğesinde kendini gösterir.

Ayzenştayn ve Korkunç İvan üzerine...

«Bu film sinema eleştirmenin yetkisini öyle aşıyor ki onu derinliğine araştırmak boşuna gayret gibi geliyor insana. Eisenstein'in ne olduğu bir düşünülsün. Yalnız yetenekli bir sinemacı değil, edebiyat, resim, felsefe, siyasal bilgiler, etnoloji, müzik ile beslenmiş olağanüstü kültüre sahip bir kuramcı ve düşünür. Eisenstein'i anlamak için bilinmesi gereken şeylerin sayısı insanı eziyor.

Korkunç İvan, hayal müzesinin kılgı alanına konması ve tarih ile trajik'in diyalektik uzlaşmasıdır... Kurkunç İvan, yalnız İvan'ın kişiliğinden ötürü değil, özellikle Eisenstein'in kendi kişiliği yüzünden trajiktir. Böylece **Korkunç İvan**'ın bir biyografi kesiti olduğunu

ve Eisenstein'in İvan aracılığıyla itiraflarda bulunduğunu söyleyebilirim. İvan, Eisenstein'in yaşantılarını aynen göstermez, hayatının dramını estetik yoldan dile getirir. Olgunluk çağından ölümüne dek Eisenstein eski ile yeninin çatışmasını yaşadı. İnançlı ve bilgili bir marksist ve bolşevik olmasına karşılık eski dünyanın değerleriyle büyülenmişti... İvan'ı çok ilgi çekici yapan, tarih biçiminde bir biyagrafi oluşudur. Filimde Çar İvan'ın düşünceleri yoluyla Eisenstein kendi durumunun bilincine varıyor. İlk bakışta filmin despotizmi savunduğu açıkca bellidir, ama bu yalnız görünüşte kalır, çünkü filimde despotizm umutsuzlukla, pişmanlıkla tedirginlikle, yalnızlıkla yani olumsuzca kendini gösterir. Bir daha tekrarlıyalım, İvan'ın gerçek konusu olağanüstü durumda kalan olağanüstü insanın durumudur? Eisenstein gibi İvan da eski ve yeni dünyanın arasında kalmıştır. Ve başından geçenler Hamlet gibi, bir boğuluşun ve hayal kırıklığının ifadesidir.

Demek ki Eisenstein'ın: «Leonardo, Marx, Lenin, Freud ve sinema almasaydı, ben herhalde ikinci bir Oscar Wilde olurdum.» demesi nükteli bir şaka değildir».

JEAN DOMARCHI

SİNEMATEK'TE TÜRK FİLİMLERİ GÖSTERİLERİ

Türk Sinematek Derneği, her yıl olduğu gibi bu yıl da yeni sezonu açarken yılın ilginç filimlerinden bir demet sunacak. Geçen yıllarda Yılmaz Güney, Lütfi Akad gibi yönetmenlerin filimlerini, festivallerde ödül kazanan filimleri sunan Sinamatek bu kez Altın Koza Film Festivali'nin gecikmesi nedeniyle festivale katılacak filimleri sunamıyor. Ancak çekimi biten ve yılın üzerinde sözü edilecek yapıtları olduğu sanılan filimlerden bir kısmının ilk gösterilerinin Sinematek salonlarında yapılması bu eksikliği kapatacaktır sanıyoruz. Sinematek'te gösterilmesi düşünülen filimlerden bazıları şunlardır:

Düğün: L. Akad
Bir Demet Menekşe: Zeki Ökten
Güllü Geliyor Güllü: Atıf Yılmaz
Kızgın Toprak: Feyzi Tuna
Asiye Nasıl Kurtulur: Nejat Saydam
Azap: Türkân Şoray
Susuz Yaz: Yılmaz Duru
Ağrı Dağının Gazebı (Ateş): Zeki Ökten
Orman (belgesel filim): Lütfi Akad

Bu filimlerden, «Düğün» Urfa'dan İstanbul'a göçmüş bir ailenin büyük şehirde varolma kavgasını gerçekci bir tutumla işlemektedir. «Güllü Geliyor Güllü», gene Anadolu'dan İstanbul'a gelmiş bir genç kızın, büyük şehirdeki serüveni kara yergici bir anlayışla konu edinmektedir. Kızgın Toprak, Anadolu insanının dünya görüşünü ifadelendirmekte; Ateş, Ağrı dağında yaşayan obaların ruhsal yapılarını anlatmaktadır. Bir Demet Menekşe ise doğrudan doğruya İstanbul'u ve İstanbul'da yaşayan çeşitli sınıflardan insanların çatışmasını dile getirmektedir. Susuz Yaz Erksan'dan sonra Yılmaz Duru'nun rejisi ile ilgiyi çekecektir sanırız. Vasıf Öngören'in ünlü oyunu Asiye Nasıl Kurtulur'ın sinema uygulamasında Asiye'yi Türkan Şoray canlandırmaktadır. Orman; sinemamızın büyük ustası Lütfi Akad'ın yeni bir renkli belgesel çalışmasıdır.

Sinematek Derneğinde Ekim Ayında Yapılacak Sanat Çalışmaları :

KONSER :

RUHİ SU: Halk müziğinin bu ünlü ustası Ekim ayı içerisinde çoğunluğu ünlü halk şairi Pir Sultan Abdal'ın şiirlerinden yapılmış olan türkülerden oluşan bir program sunacak.

Pir Sultan Abdal'ın az bilinen eserleri programın en önemli özelliklerinden.

MUSTAFA ZENGİN: Halen Sivas'ta yaşayan Aşık Mustafa Zengin, otantik bir halk ozanı. Genellikle lirik şiirler yazıyor ve Aşık Veysel'den etkilenmeler taşıyor. Hatta Veysel üzerine türkü de yakmış. Mustafa Zengin konserinde lirik özellikler taşıyan yapıtlarını dile getirecek.

FEYZULLAH ÇINAR: Sivaslı halk şairi Feyzullah Çınar 1937 doğumlu. Sanatçı çalışmalarını Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde sergilemiş ve övgüyle karşılanmış. Çınar konserinde Pir Sultan Abdal'ın şiirlerini kendine özgü uslubuyla sunacak.

GÖSTERİ :

KARAGÖZ GÖSTERİSİ: Gittikçe kaybolmakta olan bu ulusal sanatın az sayıdaki temsilcilerinden biri olan **Hidayet Gülen** çalışmalarını bu ay Sinematek salonunda sergileyecek.

SERGİLER

ARA GÜLER Fotoğraf sergisi: Dünyanın sayılı fotoğrafçıları arasında bulunan Ara Güler 1 - 15 Ekim tarihleri arasında Sinematek'te yeni bir fotoğraf sergisi açacak.

Ara Güler, 1928'de Istanbulda doğdu. Lise öğreniminden sonra bir süre İktisat fakültesine devam etti. Gazetecilik hayatına 1950 de Yeni İstanbul'da başladı. Daha sonra Hayat dergisinde fotoğraf kısmı şefi olarak çalıştı. Çalışmaları ve ünlü sanatçılarla yaptığı resimli konuşmaları çeşitli ülkelerde yayınlandı. A.B.D. canlı-resim filimleri sergisi: Canlı-resim sanatının en çok geliştiği ülkelerden biri olan A.B.D.'nin çeşitli tarihlerde yaptığı filimlerinden örnekler bu sergide sunulacak. Böylece canlı-resim alanındaki gelişmeler açıklığa kavuşacak. Sergi 15 - 30 Ekim tarihleri arasında yapılacak.

KONFERANSLAR :

Türkiyede Canlı-Resim Sineması: Konuşan: Yalçın Çetin

Ayzenştaynın Sanatı - Konuşan: Onat Kutlar

Yalçın Çetin

1934 yılında Istanbul'da doğdu. Güzel Sanatlar Akedemisinde bir kaç yıl resim bölümüne devam etti. 1961'de Batı Almanya'ya gitti dört yıl kadar çizgi-filmle uğraştı Çeşitli şirketlerde animatör olarak çalıştı. Türkiye'ye dönüşünde, karikatürcülüğünün yanı sıra çizgi-film çizerliğini yürüttü. Yirmi yıllık basın geçmişi ve iki Türkiye Ödülü var.

GERÇEK SINEMA

Sinema Ve Fotoğraf Dergisi
İlk Sayısı Ekim Ayında çıkıyor
Afrika Sineması: OSMAN SEMBENE
Şafaktaki İşçi Sineması
Fotoğraf Açık Oturumu:
Baha Gelenbevi
Ara Güler
Gültekin Çizgen
İsa Çelik

TÜRK SINMATEK DERNEĞİ EKİM AYI PROGRAMI

DİKKAT! Aşağıda belirtilen gün ve saatler dışında film gösterisi yoktur. Duyurulur.

25 Salı (Eylül)	14.00 / **KOLOMBLAR** I. Bölüm / Janus Morgenstern 16.30 / **KOLOMBLAR** II. Bölüm / Janus Morgenstern 19.00 / **KOLOMBLAR** I.
26 Çarşamba	14.00 / **KOLOMBLAR** II. 16.30 / **KOLOMBLAR** I. 21.30 / **KOLOMBLAR** II.
27 Perşembe	14.00 / **KOLOMBLAR** I. 16.30 / **KOLOMBLAR** II. 19.00 / **KOLOMBLAR** I. 21.30 / **KOLOMBLAR** II.
28 Cuma	14.00 / **KOLOMBLAR** I. 16.30 / **BİR DEMET MENEKŞE** / Zeki Ökten 19.00 / **BİR DEMET MENEKŞE** / Zeki Ökten
29 Cumartesi	14.00 / **KOLOMBLAR** II. 16.30 / **KOLOMBLAR** I. 19.00 / **KOLOMBLAR** II.
30 Pazar	14.00 / **PENCEREDEKİ ZÜRAFA** / Çekoslovakya filmi
2 Salı (Ekim)	14.00 / **SEVGİ** / Ludmill Staikov / Bulgaristan 16.30 / **SEVGİ** / 19.00 / **DÖRT CİNAYET YETER SEVGİLİM** / Çekoslovakya
3 Çarşamba	14.00 / **DÖRT CİNAYET YETER SEVGİLİM** 16.30 / **SEVGİ** / Ludmill Staikov 21.30 / **DÖRT CİNAYET YETER SEVGİLİM**
4 Perşembe	14.00 / **EXELCIOR OTELİNDE CİNAYET** / Çekoslovakya 16.30 / **DÖRT CİNAYET YETER SEVGİLİM** 19.00 / **EXELCIOR OTELİNDE CİNAYET** 21.30 / **DÖRT CİNAYET YETER SEVGİLİM**

5 Cuma	14.00 / **EXELCIOR OTELİNDE CİNAYET** 16.30 / **EXELCIOR OTELİNDE CİNAYET** 19.00 / **MONTE CARLO 1904** / Ken Annakin / Ilk Gösteri A.B.D.
6 Cumartesi	14.00 / **DÖRT CİNAYET YETER SEVGİLİM** 16.30 / **SEVGİ** / Ludmill Staikov 19.00 / **DÖRT CİNAYET YETER SEVGİLİM**
7 Pazar	14.00 / **PENCEREDEKİ ZÜRAFA**
9 Salı	14.00 / **SEVGİ** 16.30 / **A.B.D. Canlı-resim filimleri** (MG.) 19.00 / **A.B.D. Canlı-resim filimleri** (Miletones)
10 Çarşamba	14.00 / **SEVGİ** / Ludmill Staikov / 1972 16.30 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / M.G. 21.30 / **DÖRT CİNAYET YETER SEVGİLİM**
11 Perşembe	14.00 / **PAMUK PRENSES VE YEDİ CÜCE** Walt Disney / canlı-resim 16.30 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / Milestones 19.00 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / M.G. 21.30 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / Milestones
12 Cuma	14.00 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / M.G. 16.30 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / M.G. 19.00 / **L'ours et La Poupée** / Michel Deville / **İlk Gösteri** / Fransa
13 Cumartesi	14.00 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / M.G. 16.30 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / Milestones 19.00 / **PAMUK PRENSES VE YEDİ CÜCE** / Walt Disney / canlı-resim
14 Pazar	14.00 / **PAMUK PRENSES VE YEDİ CÜCE** / Walt Disney
16 Salı	14.00 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / M.G. 16.30 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / Milestones 19.00 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / Milestones

17	Çarşamba	14.00 / **PAMUK PRENSES VE YEDİ CÜCE** / Walt Disney 16.30 / **PAMUK PRENSES VE YEDİ CÜCE** / Walt Disney 21.30 / **FRANSIZ CANLI RESİM FİLİMLERİ**
18	Perşembe	14.00 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / M.G. 16.30 / **A.B.D. canlı-resim filimleri** / Milestones 19.00 / **FRANSIZ CANLI RESİM FILIMLERİ** 21.30 / **FRANSIZ CANLI RESİM FİLİMLERİ**
19	Cuma	14.00 / **FRANSIZ CANLI RESİM FİLIMLERİ** 16.30 / **FRANSIZ CANLI RESİM FILIMLERİ** 19.00 / **FRANSIZ CANLI RESİM FİLIMLERİ** 21.30 / **FRANSIZ CANLI RESİM FILIMLERİ**
20	Cumartesi	14.00 / **FRANSİZ CANLI RESİM FILIMLERİ** 16.30 / **DÖRT CİNAYET YETER SEVGİLİM** / Çekoslovakya 19.00 / **DÖRT CİNAYET YETER SEVGİLİM**
21	Pazar	14.00 / **FRANSIZ CANLI RESİM FILIMLERİ**
23	Salı	14.00 / 16.30 / 19.00 / **-AN EVENING WITH THE ROYAL BALLET** Anthony Asquith - Anthony Heavenlock
24	Çarşamba	14.00 / 16.30 / 21.30 / **-AN EVENING WITH THE ROYALL BALLET** Anthony Asquit - Anthony Heavenlock
25	Perşembe	14.00 / **KORKUNÇ IVAN** / Ayzenştayn / **I. bölüm** 16.30 / **KORKUNÇ IVAN II. bölüm** 19.00 / **POTEMKİN ZIRHLISI** / Ayzenştayn 21.30 / **POTEMKIN ZIRHLISI** / Ayzenştayn
26	Cuma	14.00 / **KORKUNÇ İVAN I.** 16.30 / **KORKUNÇ İVAN II.** 19.00 / **POTEMKİN ZIRHLISI** / Ayzenştayn
27	Cumartesi	14.55 / **KORKUNÇ IVAN I.** 16.30 / **KORKUNÇ IVAN II.** 19.00 / **POTEMKİN ZIRHLISI** / Ayzenştayn

Sinematek Derneğinde yapılacak olan konserlerin tarihleri aşağıdadır.

RUHİ SU: 8 / Ekim / pazartesi saat: 18.30

MUSTAFA ZENGİN: 15 / Ekim / pazartesi. saat: 18.30

FEYZULLAH ÇINAR: 22 / Ekim / pazartesi. saat: 18.30

Türkiye'nin en güçlü filimcilik ve sinemacılık kuruluşu

sinevizyon

FILMCILIK VE SINEMACILIK SAN. A.Ş.

1973 - 1974 sinema sezonunda

abc La Boheme filimlerini sunar.

POSEYDON MACERASI
POSEIDON ADVENTURE
yönetmen: RONALD NEAME
Gene Hackman
Ernest Borgnine

AMANSIZ MÜCADELE
L'HERITIER
yönetmen: PHILIPPE LABRO
Jean Paul Belmondo
Carla Gravina

AL KAPON VE ORTAGI
AL CAPONE AND COMPANY
yönetmen: S.B. CLATCHER
Giuliano Gemma
Bud Spencer

ÖLÜM TRENİ
EMPEROR OF THE NORTH POLE
yönetmen: ROBERT ALDRICH
Lee Marvin
Ernest Borgnine

BİR ADAM ÖLECEK
THE OUTSIDE MAN
yönetmen: JACQUES DERAY
Jean Louis Trintignant
Ann Margret

SUİKAST
LE COMPLOT
yönetmen: RENE GAINVILLE
Michel Bouquet
Marina Vlady

DİSİ SEYTANLAR
LES CRAPULES
yönetmen: GEORGES LAUTNER
Annie Girardot
Monica Vitti

CHE GUEVARA
CHE
yönetmen: RICHARD FLEISCHER
Omar Sharif, Jack Palance

SAHTE KİBARLAR
THE DISCREET CHARM OF THE BOURGEOISIE
yönetmen: LUIS BUNUEL
F.Rey . Delphine Seyrig

ÖLÜM TACİRİ
UN MEURTRE EST UN MEURTRE
yönetmen: ETIENNE PERRIER
J.C.Brialy . C.Spaak
Robert Hossein

MAYMUNLAR CEHENNEMİNDE İSYAN
CONQUEST OF THE PLANET OF THE APES
yönetmen: J. LEE THOMPSON
Roddy McDowall. Don Murray

KARA MAFYA
MR. TROUBLEMAN
yönetmen: IVAN DIXON
Robert Hooks
Paul Winfield

YAŞAMA KAVGASI
SOUNDER
yönetmen: MARTIN RITT
Cicely Tyson
Paul Winfield

CEHENNEMDE İKİ ADAM
HELL IN THE PACIFIC
yönetmen: JOHN BOORMAN
Lee Marvin
Toshiro Mifune

SİNEVİZYON'UN ÇALIŞMA ALANLARI:

- Film ithali ve işletmeciliği
- Belgesel, Kültürel, Reklam, Canlı resim ve Televizyon filimleri yapımı, dağıtımı

ÖNEMLİ NOT: Sinevizyon'un Belge filimleri çeşitli Uluslararası ödüllere layık görülmüştür

- ABC filimleri Türkiye işletmesi
- BATI FILM 1973-1974 filimleri İstanbul bölge işletmesi
- Türkiye'nin en modern ve güçlü sinema sanatı merkezi BEYOĞLU: Fitaş ve Dünya, İZMİR İzmir Palas, ADANA Şet, İS ANBUL Aksaray Güneş sinemaları işletmeciliği

KANLI ASIKLAR
LES NOCES ROUGES
yönetmen: CLAUDE CHABROL
Michel Piccoli
Stephane Audran

VAHŞİ SÜRÜCÜ
JUNIOR BONNER
yönetmen: SAM PECKINPAH
Steve McQueen
Robert Preston

BES DELİ ASKERDE
LES BIDASSES EN FOLIE
yönetmen: CLAUDE ZIDI
Jacques Dufilho
Mario Gare

ASANSÖRDE ÜC MİLYAR
TROIS MILLIARDS SANS ASCENSEUR
yönetmen: ROGER PIGAUT
Serge Reggiani
Michel Bouquet

MARSİLYA'DA SENLİK
LA BELLE AFFAIRE
yönetmen: JACQUES BESNARD
Michel Serrault
Rosy Varte

KANLI SAKA
SLEUTH
yönetmen:
JOSEPH MANKIEWICZ
Laurence Olivier
Michael Caine

FRANSA OPERASYONU
KANUNUN KUVVETI II
FRENCH CONNECTION II
yönetmen:
WILLIAM FRIEDKIN
Gene Hackman, Alain Delon

ÖLÜM MİSAFİRLERİ
LES INTRUS
yönetmen: SERGIO GOBBI
Charles Aznavour
Marie Christine
Raymond Pellegrin

SASKIN VE ÇAPKIN
HEARTBREAK KID
yönetmen: ELAINE MAY
Eddie Albert
Jeannie Berlin

GÖLDEKİ ESRAR
SALZBURG CONNECTION
yönetmen: LEE KATZIN
Barry Newman
Anna Karina

İBLİSİN KURBANLARI
THE OTHER
yönetmen: ROBERT MULLIGAN
Uta Hagen
Diana Muldaur

- Bu filimler Beyoğlu FITAŞ, DÜNYA, YENİMELEK, Harbiye AS, Kadıköy EFES ATLANTİK, Gemlerlitaş SAFAK, İPEK, Aksaray GÜNEŞ, Bakırköy İNCİRLİ sinemalarında gösterilecektir
- FİLİMLERİMİZİN TÜMÜ RENKLİ VE SİNEMASKOPTUR

- Sinevizyon Merkez Bürosu:
İstiklal Cad. No. 24/26
Fitaş ve Dünya Sinemaları üstü
Tel: 457378 / 45 62 25 / 45 67 82
Beyoğlu / İstanbul

EFSANENİN SONU
WHEN THE LEGENDS DIE
yönetmen: STUART MILLAR
Richard Widmark
Frederic Farrest

CEHENNEM CANLARI
LA CLOCHE DE L'ENFER
yönetmen: D. CLAUDIO GUERIN HILL
Renaud Verley
Viveca Lindford

SİCİLYALININ DÖNÜSÜ
LE FILS
yönetmen:
PIERRE GRANIER-DEFERRE
Yves Montand, Lea Massari

sinevizyon grafik prodüksiyon